

„FÉLJÉTEK AZ ISTENT, ÉS NÉKI ADJATOK DICSŐSÉGET!” (Jel. 14:7.) SOLI DEO GLORIA!

RADOSTYÁNI SION

A RADOSTYÁNI EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA * XXXII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM * 2024. OKTÓBER * SZERKESZTI: VÁRADY ZSOLT

A TARTALOMBÓL: Levél az Olvasóhoz – Ki a gazdag ember? * Igehirdetés * Túrmezei Erzsébet: Nem tehetett másképp! és Reményik Sándor: Végrendelet * Kondói krónika, hírek * Kondói Hírmök * Várady József tér Kondón * Merza Jenő: Mikor született az ükapám? * Magyar szemmel: Borsod vármegye * Radostyáni krónika, hírek *

2024. július 21-én vendégigehirdetővel, Szabó Szilviával a gyülekezet Ivacsné Kuttor Diána kislányával, Bogikával, mögöttük Kiss Norbert, Rác Gábor, Nánási Józsefné, Gyöngyösi Istvánné, Rác Jánosné, Csendi Sándorné, Szabó Olga, Csendi Nikolett, Sülyi Imréné, Árva Józsefné, dr. Palágyi-Deák Katalin, Gál Gyuláné, Szabó Szilvia vendégigehirdető, dr. Dézsi Ferenc, Bertók József kurátor, Miklós Árpád, Várady Gábor, Festő Imre és Várady Zsolt lelkész

**NEM SOKASÁG A MI ERŐNK:
EGYEDÜL TE VAGY REMÉNYÜNK...**

389. dicséret 7. vers

Levél az Olvasóhoz – Ki a gazdag ember?

„Bizony, bizony mondom néktek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van...” (János ev. 5:24a.)

A Vándor most élete nehéz állomásán időzik. Ki tudja meddig és utána hova sodorja megint a szokásos forgószél, ami már oly sokszor repítette a nagyvilág különböző tájaira. Történt, hogy egyik este elmentek egy előadásra ritkán látott rokonával, majd a hazafelé vezető úton beszélgettek a hallottakról. Megállapították, hogy az előadó egy nagyon okos aszony. Az én Vándoromnak hirtelen jött egy gondolata, és megkérdezte beszélgetőtársát, hogy vajon, okosnak tartja-e őt?

– Hát nézd, megmondom őszintén, hogy nem. A világnak azon a szerencsés felén élted le az életed nagy részét, ahol sok ember megtalálja a szerencsését és nagy vagyonra tesz szert. Rajtad nem látszik, hogy gazdag lennél. Nem gondolnám, hogy okos vagy, vagy talán elmulattad, eltékoztad a vagyonod? – felelte beszélgetőtársa.

– Mit értesz gazdagság alatt? Nincs sok házam, pénzem és egyéb olyan földi javam, ami alapján az emberek jó része szerint gazdagnak lennék mondható. Volt jó munkám, amit szerettem csinálni, tisztességgel megélhetést biztosított. Ennek révén megismertem sok érdekes embert. Felneveltem három gyereket, akiknek meg tudtam adni, ami kellett, taníttattam őket, szépek értelmesek, jó munkájuk van. Megtehettem, hogy az időmet is adtam nekik, mert ott voltam az iskolai és egyéb rendezvényeiken, életük fontos eseményein, tudták, hogy mindig számíthatnak rám. Megtehettem, hogy elutazzam, akár hosszú időre is, és megnézzem, ami érdekelt, és tapasztalatokat gyűjtsek. Tudtam támogatni anyagilag édesanyámat, amikor szüksége volt rá. Én úgy gondolom, hogy gazdag vagyok. Megtehettem, hogy felnőtt fejjel teológiai tanulmányokat folytassak, hogy többet tudjak meg arról, amiben hiszek, Jézus Krisztusról, a keresztyénségről. Hit nélkül nem tudnám élni az életem. – hangzott a felelet. Te hiszel-e? – kérdezett vissza a Vándor, de felelet nem érkezett.

2024-ben a reformáció havában

dr. Palágyi-Deák Katalin

ÍRÁS A FALON

„És ha valaki nem találtatott beírva az élet könyvében, a tűznek tavába vetteték.”

Jel. 20:15.

„... azon örüljétek, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben.”

Lukács 10:20b.

Olvasandó még: Dániel könyve 5:1-8., 13.a., 17.a. és 22-31.

Az írás mindig nagy jelentőséggel bírt az emberiség történetében. Leírták, mióta írni tudnak, ami fontos, mert verba volent, scripta manet, azaz a szó elszáll, az írás megmarad. Írásba foglalták a szerződéseket, végrendeleteket, népek egymás közötti kereskedését szabályozó egyezségeket, békefeltételeket, hadüzeneteket. Mert a szó elszáll, de az írás megmarad.

Azonban nem minden írás maradt meg az emberiség története folyamán. A híres I. Ptolemaiosz fáraó által alapított alexandriai könyvtár is többször leégett. Végső pusztulása 640-642-ben volt, amikor teljesen megsemmisült I. Omar kalifa parancsára, aki azt mondta, „ha a könyvek azt tartalmazzák, mint a Korán, feleslegesek, ha nem, akkor veszélyesek” – elégették a könyveket, amelyekben olyan ismeretek voltak felhalmozva az emberiség tudástárába, amiről ma is legfeljebb csak gyenge sejtéseink lehetnek.

1596 után, Eger várának eleste után elpusztultak az egri egyházmegye középkori iratai, köztük bizonyára több olyan, ami Radostyán és Kondó múltjáról szólt. Mert ha a szó el is száll, de minden írás sem marad meg örökké.

Aztán sorolhatnánk a sokféle írást: sztenográfia = gyorsírás, kalligráfia = szépírás, az őseink által használt rovásírás, betűírás, szótagírás, képírás, vagy az egy időben nálunk is nagyon elterjedt graffiti. De már a barlangrajzok is valamilyen íráskezdemények, képírás szerűségek voltak 17.000 ezer évvel ezelőtt. (Lascaux). Volt ékírásuk a suméreknek 5.500 éve, az egyiptomiaknak hieroglifa írásuk 4.000 éve, amit Champollion fejtett meg, az ókori görögök már betűírással jegyezték le bölcsességeiket 2.500 éve. Jézus is utal rá, amikor alfának és ómegának nevezi magát. Nekünk is volt és van nemzeti írásunk, a több ezer éves rovásírás. De van isteni kinyilatkoztatás, Szentírás, magyar nyelven 1590-től. Ebből olvastam Dániel könyvéből a történetet.

Egy különös kéz különös írása jelenik meg a tivornyázó sokadalom előtt a legvilágosabb, a gyertyatartókkal átelleni falon. S ír egy általuk olvashatatlan és értelmetlen szöveget. Belsaccár király halálra retten, hívatja bölcseit és varázslóit, akik mind némák és tudatlanok tanácsalanságukban. Ekkor az anyakirálynő kintről bejön, hallva a félelem hangjait, s tanácsot ad. Dániel-Baltazár elolvassa az írást, visszautasítva a király ajándékait. Szemére veti, mert tudhatta volna, hiszen ismerte nagyapja, Nabukodonozor király esetét, akit kevélysége miatt a barmokig megalázott az Úristen, hiszen füvet evett, s az unoka mégsem tanult példájából. Isten embere, Dániel Nabukodonozor unokájához, Nabonid fiához, Belsaccárhoz

fordul, akinek a neve is beszédes név: „Bél, véd meg a királyt!”, és ezt mondja: Mivel ezt cselekedted, felfuvalkodtál, a szent edényeket, miket a jeruzsálemi templomból hoztak profán céllal használtad, kő, fa, érc isteneknek hódoltál, habár tudhattad, hogy az Úr az egyetlen Isten, véget ér uralkodásod.

MENE, MENE, TEKEL, UFARSZIN. A mene, mína súlymérték, 50-60 sékel, jelenti azt is, számolni, itt passzívumban, azaz megszámláltattál, megméréttél. Tekel: valamekkora súlyt nyomni. Ufarszin, peresz= kettétörni, szétosztani, esetleg a párszi=perzsa név is benne van. A titokzatos kézírás tehát ezt jelenti: Isten számba vette a te országlásodat és véget vet annak. Megméréttél és híjával találtattál, és elosztatott a te országod, és adatott a médeknek és perzsáknak.

Bélsaccár Krisztus előtt 539-ben halt meg, amikor GOBRÜASZ perzsa hadvezér II. Kürosz vagy Círusz bevonulása előtt elfoglalta a várost. A titokzatos kézírás éjjele megihletett képzőművészeket is. Rembrandt megfestette, Handel megzenésítette, Byron és Heinrich Heine megverselte a történeteket, amikor a kéz írt a falra: Mene, mene, tekel, ufarszin.

Neked mi van felírva titkos betűkkel arra a falra? Könnyűnek találtattál? Elvételük tőled, amid van, mint a gonosz szolgától a mína? Vagy hűnek találtattál a kevésen, hogy sokra bízass ezután? Hogyan tudsz számot adni életed eseményeiről? Mert a számadást nem lehet elkerülni.

Van egy másik írás is, amiről a Biblia vagy Szentírás beszámol. Mint amikor valaki megszületik, megkereszteljük és beírjuk az anyakönyvbe. Ez olyan, mint az élet könyve. Amikor pedig meghal valaki, a halottak sorába jegyezzük nevét. Van az Isten országában is egy könyv, egy írás, az élet könyve, beírva benne azoknak neveik, akik kiválasztattak már a világ kezdete óta, mint az Istenéi, az örökkévalóságra.

Sok titkot nem tudunk, mert rész szerint ismerünk itt. Istent sem láthatjuk földi tekintettel, mint Illés sem, amikor a Hóreb hegyénél a barlangban szólt hozzá szelíd szóval, és ő befedte palástjával orcáját, mert tudta, hogy emberi tekintet nem viselheti el az Ő látását. De a színről színre látáskor nyilvánvalóvá válik minden. A mi hitünk az, hogy Isten Jézus által bennünket is beírt az élet könyvébe. Ez a tudat, ez a hit erőt ad küzdelmeinkhez, mert győznünk kell, hogy örökségül nyerjünk mindent, amit az Úr elkészített nekünk. Nem lankadhatunk meg, mert az Írás bennünket biztat, bátorít, de egyben figyelmeztet is, nehogy felfuvalkodjunk, mint Bélsaccár, aki a falra rótt írás láttán halálra rémült. Isten igéje, a Szentírás tanítson Isten félelmében élni, szeretni, keresztyén alázattal járnunk az életben.

Az emberi szó elszáll, még az írások is sokszor elvesznek, de Isten szava, igéje megáll mindörökké, tanítása ránk is, ma is és örökké érvényes. Aki győz, örökségül nyer mindent, és annak Istene lesz az Úr és az fia és leánya neki mindörökké. Örüljünk, hogy neveink fel vannak írva nála az élet könyvébe! Ámen.

(V.Zs.)

Túrmezei Erzsébet: Nem tehetett másképp!

Kiszögezte, s nem tudta, mit cselekszik.
 Tudós vitát és tisztulást akart.
 Világoljon az Evangélium!
 Aranyért nincsen kegyelem!
 Bűnbánat nélkül nincsen bocsánat!
 Ha látta volna már, hogy 95 tétele,
 mint vihar süvítő szele,
 söpör végig országokon, világon... –
 ha látta volna a nyomában támadt
 viharos zivatart, –
 s mint vérfagyasztó vízió
 szemébe lobbant volna máglyák lángja,
 gályarabság és inkvizíció:
 vajon megtette volna akkor is?!
 Nem verte volna vissza látomása

Nem hullott volna ki csontos kezéből
 Tételszögező, súlyos kalapácsa?!
 Lehet... Ha nem a Hatalmas keze
 vezette volna tételíró kezét,
 Akivel ellenkezni kárhozat,
 Aki előtt csak térdre hullni jó...
 Lehet... ha nem a Hatalmas szava
 mondta volna: Legyen:
 Világosság és reformáció!
 Kiszögezte, s nem tudta, mit cselekszik.
 Nem tudta, hogy a 95 tétel
 útnak indul, és századokon átlép.
 Megírta, mert meg kellett írnia.
 S kiszögezte, mert „nem tehetett másképp”.

Reményik Sándor: Végrendelet

Fáradságom adom az esti árnyak,
 Szívemet vissza a szívárványnak.
 Megnyugvásom a tiszta csendes égnek.
 Mosolygásom az őszi verőfénynek.
 Sok sötét titkom rábízom a szélre,
 Semmit se várva és semmit se kérve.
 Kik üldöztek át tüskén, vad bozótton:
 Kétségem az örvényekbe szórom.
 A holtam után ne keressetek,
 Leszek sehol – és mindenütt leszek.

**Elválni kedvesinktől fájdalmas és nehéz,
 De szívem szent reménnyel a jövőbe néz.
 Jézus, én bizodalمام, hiszem, hogy egy napon
 Szerettimet a mennyben újra megláthatom.**

401. dicséret 5. verse

KONDÓI KRÓNICA, HÍREK

Szeretettel hívjuk, várjuk testvéreinket az istentiszteleti alkalmakra az év minden vasárnapján fél 3 órakor.

Múlt számunk óta **emlékharangszó** szólt: május 2-án Szász Lajos presbiter halála 1. évfordulóján, május 24-én Várady Józsefné dr. Gulyás Jolán Klára halálának 9. évfordulóján, június 30-án Antal Andrásné halálának 1. évfordulóján, augusztus 12-én ifj. Nagy Gyula halálának 17. évfordulóján, augusztus 20-án Virág Ferenc halálának 40. évfordulóján, szeptember 1-én Kiss János halálának 5. évfordulóján, október 12-én Bilkay Ruth halálának 3. évfordulóján. Az elköltözöttek emléke legyen áldott!

Isten dicsőségére adományok érkeztek múltkori újság-számunk óta: Tözsér Gyuláné 10.000.-, Kántor Zsoltné 5.000.-, Sulyok János és Marika 20.000.-, Antal Gyuláné 10.000.-, Szász Lajosné 10.000.-, Kántor Zsoltné 3.000.-, Tresza János és családja 20.000.-, Kántor Zsoltné 2.000.-, dr. Szász Zsuzsanna 10.000.-, néhai Antal Andrásné családja 20.000.-, Hornyák Mária 5.000.-, Kántor Zsoltné 2.000.-, Antal Gyuláné 10.000.-, Geregur Istvánné 5.000.-, Kántor Zsoltné 5.000.-, Munkácsi Lajosné 3.000.-, Geregur Nándor 20.000.-, Tözsér Imréné 10.000.-, Bódi Lászlóné 10.000.-, Kántor Zsoltné 2.000.-, Antal Gyuláné 10.000.-. **Összesen: 192.000.- forint.**

Megkereszteltük augusztus 25-én Geregur Odettet, október 13-án Soltész Dorinát. Isten áldása kísérje életüket!

Eltemettük szeptember 16-án idős Nagy Imre 89 életét eltápnkfiát. Isten vigasztaló szent kegyelme erősítse a gyászolókat!

Augusztus 18-án ünnepélyes keretek között jelentette be polgármesterünk a parókia előtti közterületnek az új elnevezését. Ezentúl a falu egykori lelkipásztoráról, **Várady József térre** változott a közterület neve, és ezzel az egyházközség címe is.

Felnőttként 2024. évre – nemcsak a református lakosoktól, hanem mindenkitől, akinek szerettei sírja a kondói temetőben van – **ezer forint temetői szemétszállítási díjat** kér és vár az egyházközség presbitériuma. Ugyanis a lakosság által a sírokra hordott dolgokból szemét keletkezik, ezért a temetői konténert évent többször kell üríteni. Egy-egy konténerürítés 60-90 ezer forint tömegtől függően, évente pedig 3-4-5-ször szükség van rá, így szemétszállításra évente több százezer forintot költünk.

**BOLDOG, AKI LELKÉT HITTEL ERŐSÍTI, MINDEN
ELLENSÉGÉT BIZONNYAL MEGGYŐZI:
NINCSEN ISTEN NÉLKÜL SEGÍTSÉG ÉS IDVESSÉG.**

236. dicséret 7. verse

KONDÓI HÍRNÖK

A Kondói Református
Egyházközség lapja
Szerkesztő és kiadó:
Várady Zsolt lelkipásztor

HUNGARIA-3775 KONDÓ

Várady József tér 1. szám

Villámposta:

kondoref@gmail.com

Telefon: +36/30/639-2903

Radostyánnal közös

honlapcímünk:

www.radostyan.ref.hu

Megjelenik igény szerint,
de évente legalább egyszer.

Adomány az újságra
példányonként 50 forint.

Lapunknak szánt írásait,

Észrevételeiket

a fenti címre kérjük.

XXXII. évfolyam 2. szám

2024. október

„FÉLJÉTEK AZ ISTENT, ÉS NÉKI ADJATOK DICSŐSÉGET!” (Jel. 14:7.) SOLI DEO GLORIA!

KONDÓI HÍRNÖK

KONDÓI EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA * XXXII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM * 2024. OKTÓBER * SZERKESZTI: VÁRADY ZSOLT

A TARTALOMBÓL: Várady József tér Kondón * Merza Jenő: Mikor született az űkapám? * Magyar szemmel: Borsod vármegye * Radostyáni krónika, hírek * Radostyáni Sion * Levél az Olvasóhoz – Ki a gazdag ember? * Igehirdetés * Túrmezei Erzsébet: Nem tehetett másképp! és Reményik Sándor: Végredelet * Kondói krónika, hírek

KRISZTUS ÉN ÉLETEMNEK TE VAGY REMÉNYSÉGE, SZEGÉNY BŰNÖS LELKEMNEK ÖRÖK ÜDVÖSSÉGE.

(415. dicséretből)

**2024. augusztus 18-án a kondói gyülekezet egy része
a Várady József tér hivatalos névadó és a község újkenyéri és
augusztus 20-i állami ünnepségén**

Pócsik Gyuláné, Gál Gyuláné, Sztollár Gyuláné, Erdei Istvánné,
dr. Molnár Krisztina, Bódi Lászlóné, dr. Dézsi Ferenc, Jakab Lászlóné, Soltész Kálmán,
Fajder Gábor polgármester, Bencs Sándorné, Várady Zsolt lelkipásztor, dr. Palágyi-Deák
Katalin, Zsíros László, Nádler Miklósné, Nádler Miklós, Várady Gábor

Várady József tér avatás 2024. augusztus 18-án

Nagy tisztelettel köszöntöm Önöket a mai ünnepségünkön. Ezen ünnepség keretén belül láttuk jónak a VÁRADY JÓZSEF tér táblának felavatását is. Ez már egy több éve felmerült ötlet vagy inkább közös akarat beteljesülése. Ez év tavaszán egy beszélgetés során szóba került ennek a területnek az elnevezése újból, ahol most is állunk. A képviselő-testület döntését megerősítve támogat-ták a kondói lakosok is.

VÁRADY JÓZSEF KONDÓ KÖZSÉG POSZTUMUSZ DÍSZPOLGÁRA.

Büszkék lehetünk arra, hogy ilyen embert ismerhettünk, akár egy-két jó szót is válthattunk Vele. Utólag is megtisztelő, hogy akkor még önkormányzati képviselőként mondhattam el a posztumusz díszpolgári cím átadásán a beszédet, 2013. március 16-án. Úgy gondolom, hogy több mint 11 év távlatában, ezekben a felemelő és megható pillanatokban újból elmondanám. Mert mi, akik ismertük és szerettük, azóta is ugyanúgy gondolunk rá, mint akkor.

Fajder Gábor polgármester

A posztumusz díszpolgári cím átadásakor, a 2013. március 15-re tervezett, de az akkor lehullott nagy hó miatt csak 17-én megtartott ünnepségen elmondott beszédet már 2021. októberi számunkban megjelentettük, ott elolvasható.

Mikor született az ükapám?

Kondóra hozott a válasz reménye, mert több – egymástól független – forrás szerint ezen a gyönyörű tájon jött a világra. Szerencsésebb országokban egy ilyen egyszerű adatért bizonyára semennyit sem kell utazni, hiszen a családi iratok között ott a válasz, amit kisgyerek kora óta úgyis tud minden családtag, meg persze, az otthoni beszélgetésekből is, amelyek segítik a kicsiket a világ felfedezésében.

Hát, ez nálunk másként volt. Az életem azzal kezdődött 1950-ben, hogy hét éves koromig minden évben máshol laktunk. Születésem idején a családnak már gyakorlatilag semmije sem volt, s amikor az öcsém is megszületett, azután kezdődött a „vándorlás” – szinte egy szál ruhában, minimális ingóság maradhatott nálunk. Az Alföld jelentős részét „belaktuk”, majd a forradalom után sikerült hosszú távon letelepedni, és szinte a semmiből új otthont teremteni. Egy-két év után az apukám újra a szakmájában tudott dolgozni (mezőgazdász volt), saját földje nem lévén, az egyik akkoriban alakuló TSZ-ben. Erről az időről már nekem is vannak emlékeim: pl. az iskolai énekórán olyan dalokat énekeltünk, mint az „Elvtársak álljunk a sorba ...”, vagy később az Úttörőélet szépségeiről stb. Otthonról meg az maradt meg, hogy rengeteg dologról beszéltünk (és megtanultuk, mikor, hogyan illik viselkedni, hogy kell /csokor/nyakkendőt kötni, megismertük a fontosabb játékokat stb.), de a családi múlt (hogyan és miért kerültünk ide, miért vándoroltunk stb.) szinte tabu volt. Apám (a két és fél év szovjet hadifogság kivételével) nem akart beszélni erről – évekkel később értettem meg a valószínű okát. Egy mostani fiatal talán el sem hiszi: volt olyan idő az országban, amikor egy-két otthonról kikerülő szónak is súlyos következménye lehetett. Amikor már nem így volt, azt meg elég nehezen hitték el az emberek. Egyébként mostanában látom, hogy sok visszaemlékezés szerzője szerint náluk is hasonló volt a helyzet.

Tehát (elégge egyszerűsítve) így nőttünk fel, majd lett az öcsémből gépészmérnök, belőlem pedig tanár. Olyan tanár, aki egy másodpercet sem dolgozott a szakmájában. Ennek is lehet legalább két oka: az egyik, hogy amikor egyetemre kerültem, már működtek kollégiumi rádiók. Jelentkeztem, felvettek, megtetszett, dolgoztam (mindenki mást is felvettek – legfeljebb nem maradtak ott). A másik ok: apukámék négyen voltak testvérek – ő volt a legfiatalabb, a bátyja orvos volt, a nővére a szocializmus építése idején zongoratanár, az idősebb bátyja pedig író, költő – tetszett, amit csinált, s hatvanas évektől újra jelenhettek meg művei. Így aztán, természetes volt, hogy jelentkeztem az abban az időben divatos riporter-vetélkedők egyikére – azt megnyerve bekerültem a Magyar Rádióba riporternek. Pár év múlva felkértek a regionális stúdiók főszerkesztőjének, majd a Kossuth Rádió főszerkesztőhelyettesének. Ez utóbbi helyről mentem 11 év múlva nyugállományba – ez az időpont egybeesett a Magyar Rádió, mint önálló szellemi alkotóműhely megszüntetésével.

A Rádióban dolgozván (és közben 15 évet a Magyar Televízióban is) erősen

felgyorsult az életem – abban az időben sokat kellett annak dolgozni, aki ott is akart maradni. Ebből az is következett, hogy a család múltja ritkán került szóba, hiszen a vidéken élő szüleimmel sem találkoztam naponta. Viszont nem említettem még, hogy az apukám családi neve csaknem 18 éves koráig Tamkó volt. Akkor – mint a legkisebb gyereket – örökbe fogadta az anyukája (nagyamám) nővére és a férje, mert nekik nem volt gyerekük. Így lett Tamkó Jenőből Merza Jenő. Ezt a nevet egész életében megtartotta, s az öcsémmel mi is visszük tovább.

Részben emiatt is kezdtem a család történetének kutatásába, ugyanis – pár éve Lajos öcsém javasolta: próbáljuk megadni az emberhez méltó végtisztességet a Merza család azon két tagjának, akik apánkat örökbefogadták (ugyanis nagyapám – bár orvos volt, korán meghalt), s nagyon sokat segítettek a Tamkó-testvéreknek fiatal korukban a tanulásban, megélhetésben stb. Az történt ugyanis, hogy Merza Jenőné Tamkó Izabella 1939-ben meghalt. Eltemették a birtokukon lévő családi kriptába. Amikor a férje 12 évvel később (1951-ben) szintén elhunyt, őt már nem engedték a felesége mellé temetni, így a községi temetőben nyugszik. Amikor már szabadon elmehettünk megnézni az egykori birtok központi részét, megdöbbenve láttuk, hogy a családi kriptát feltörték, kirabolták – így meggyalázták. Felkerestük a polgármestert, aki nagyszerű partner volt ahhoz, hogy valóban adjuk meg a végtisztességet. Így lehetővé vált, hogy a feldúlt kriptából a még fellelhető földi maradványokat a férje mellé temessük. És ekkor következett az, ami felerősítette nálam, jó lenne többet tudni arról: kik vagyunk, kik voltunk? Történt ugyanis, hogy a szertartásra felkért plébános megkérdezte: mit mondjon az újratemetésen? Megígértem neki, hamarosan jelentkezem – kis szerencsével néhány nap alatt sikerült összegyűjteni annyi tudást az elhunytakról, hogy megírhassam a méltató szöveget a szertartáshoz. Ekkor gondoltam: a Tamkó család történetéről is jó lenne többet tudni. Egyik tagjáról, a költő Tamkó Sirató Károlyról szerencsére természetesen sokat lehetett tudni már akkor is, de a korábbi őseinkről alig. Van ugyan több családi hagyatékból néhány irat, de azok feltétlenül kiegészítésre szorulnak. Pl. az eddig megtalált legrégebbi ősről, Tamkó Ferencről is szinte nem volt ismeretünk.

Ma már tudjuk róla, hogy pl. 1829-ben került Mezőkeresztesre rector tanítónak, majd 1833-ban ugyanott református lelkésznek választják. A felesége Gomba Klára, fia Ferenc (aki szintén lelkész lesz Mezőkeresztesen) és Bertalan (aki Szilágysomlyón lesz ügyvéd). 1863-ban elhunyt.

Szóval, sokat tudunk róla, de azt nem: mikor született? Van olyan forrás, amely szerint 1800-ban, azonban az anyakönyv szerint abban az évben Kondón ilyen névvel senki sem született. 1799 és 1809 között több lehetséges olyan időpontot is találtunk Várady Zsolt nagytiszteletű úrral, ami a pályájáról eddig ismert adatok szerint valószínűsíthető. Ebből következően Sárospatakon érdemes a kutatást folytatni, azonban eddig ott nem találtak olyan nyomot, ami ebben döntő lehet.

Budapest, 2024. szeptember 17.

Merza Jenő

MAGYAR SZEMMEL – BORSOD VÁRMEGYE

Borsod nevét hallva a vas, az acél, az ipar jut először eszünkbe. A Garadna völgyében és Miskolc mellett, a Szinva völgyecskéiben már 1770 körül érczúzók zakatolnak – vasolvasztók, apró gyárak sorát alapítja az a Fazola Henrik lakatosmester, akinek egri műhelyéből olyan kovácsremek kerülnek ki, mintha legényei nem is a szívós, kemény fémrel, hanem habkönnyű csipkével dolgoznának. A hatalmas vasgyárak, a hengerművek, öntödék, műhelyek, gépgyártó üzemek, a Borsodi Szénbányák, a rudabányai „vaspörkölő”, a Magyar Államvasutak miskolci gépműhelye, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. ózdi és borsodnádasi olvasztói és borsodnádasi olvasztói könnyen elfedtetik velünk, hogy Borsodban valaha pompás, fényűző udvari élet zajlott, a nevezetes Upponyerdőn királyi bölényvadászok tanyáztak, a Bükk rengetegeinek pagonyaiban koronás fők üzték a vadat, Diósgyőrött pedig királynék „udvaroltattak” maguknak. Igaz, akkor még nem füstöt okozó gyárkémények, hanem lakótornyok nyújtózkodtak az erdők fölé. A pazarul kiépített vár már 1340 körül Károly királyunk felesége, Erzsébet királyné javadalma: a vár és környéke, erdők, virágoskertek, diósligetek s a hatalmas királyi vadaskert kedves tartózkodási helyévé lett neki és utódainak. Nagy Lajos uralkodásának utolsó évtizedében nemcsak Diósgyőr, hanem a lengyel

Krakkó, Halics, Lublin és Varsó tornyai felett is a magyar Anjouk lobogóját csapkodta a szél. 1381-ben a diósgyőri vár „Hymes szobá”-jában, vagyis díszesen pingált toronylakosztályában írták alá a torinói békét, melyben Velence kötelezte magát, hogy behódolását elismerendően attól kezdve minden vásár- és ünnepnapon felhúzatja a Szent Márk tér zászlórúdjaire a lilimos lobogót. Sok királynő pompázatos toalettjét csodálhatták meg ezek a falak: Luxemburgi Zsigmond második felesége, Czillei Borbála, Mátyás asszonya, a nápolyi Beatrix, a csúnyácska arcú, ám sudár temetű Mária, Mohácsnál elesett kamasz-királyunk, II. Lajos még majdhogynem gyermek hitvese is szívesen tartózkodott itt, a Bükk keleti oldalában épült királynéi várban. Hogy a Földön semmi sem állandó, azt jól példázza az is, hogy a vármegye hajdani központja nem Diósgyőr, nem is Miskolc, hanem a mára Edelényhez csatolt Borsod falucska volt, mely már 1910-ben mindössze 537 magyar és egy német lakost számlált. „Borsod faluban – írja az 1970-es években Győrffy György –, a Bódva folyó kanyarulatában, dombon emelkedik a kerek „cserépvár”, ma cigányputrik töltik ki.” A falu a területén épített ispáni várról, a „váracska” pedig első várispánjáról, Borsról kapta a nevét.

A vármegye elhelyezkedése ma: A trianoni döntés értelmében Abaúj-Torna, Gömör és Kishont óriási területeit vették el. A két megye maradékaiból létrehozták Borsod, Gömör és Kishont egyelőre egyesített vármegyét. 1938 után a két megye ismét szétvált, majd 1945 után megint egyesült Borsod-Gömör néven. 1950-ben alakították ki Borsod-Abaúj-Zemplént. (Mészáros László: A történelmi Magyarország Szent Istvántól trianonig, Officina Kiadó)

RADOSTYÁNI HÍREK, HIRDETÉSEK

Szeretettel hívjuk, várjuk testvéreinket az istentiszteleti alkalmakra az év minden vasárnapján 10 órára.

Múlt lapszámunk óta megkereszteltük Káló Larát, Fehér Ádámot, Fehér Dávid Tamást, Dézsi Hajnalt, Oszkó Lénát, Káló Dzsesszikát és Bencs Lucát.

Május 12-én konfirmált öt ifjú testvérünk: Fehér Ádám, Fehér Dávid Tamás, Meszlényi Soós Zalán, Molnár Dávid Gyula és Csendi Nikoletta Zsuzsánna.

Múlt lapszámunk óta eltemettük április 19-én Molnár József (90 é.), június 7-én özv. Bencs Józsefné Berecz Zsuzsánna (87 é.), augusztus 30-án özv. Gulyás Ferencné Tózsér Margit (80 é.) és szeptember 7-én özv. Miklós Ferencné Kelemen Rózsa (95 é.) testvéreinket.

Utolsó lapszámunk óta emlékharangszó szólt május 13-án néhai Berecz József tragikusan elhunyt atyánkfia halálának 35. évfordulóján.

Isten dicsőségére adományok érkeztek előző lapszámunk óta: özv. Deák Ferenc 12.000.-, Schweitzer Jánosné 5.000.-, Hurja Zotán 5.000.-, özv. Lukács Lajosné 5.000.-, özv. Molnár Józsefné 10.000.-, Jedlicskáné 10.000.-, név nélkül 20.000.-, Tóth Lászlóné 10.000.-, dr. Hámori Cintia 5.000.-, Sarkadi István 20.000.-, Bencs József 10.000.-, özv. Czakó Gyuláné 10.000.-, néhai Miklós Ferencné családja 30.000.- és özv. Deák Ferenc 10.000.-. **Összesen: 162.000.- forint.**

Október 5-én ünnepi istentiszteleten, egyházkerületi közgyűlés keretében iktattuk be tisztébe az újonnan megválasztott püspököt, **Barna Sándor** lelkipásztor atyánkfiaát.

Konfirmációi előkészítőre lehet jelentkezni a lelkészi hivatalban 13 éves kortól.

RADOSTYÁNI SION

A Radostyáni Református
Egyházközség Lapja

Szerkesztő és kiadó:
Várady Zsolt lelkipásztor
HUNGARIA-3776 RADOSTYÁN
Kossuth L. utca 2-4. szám
Villámposta:
radostyan@gmail.com
Telefon: +36/30/6392903
Honlapcímünk a világhálón:
www.radostyan.ref.hu

Megjelenik igény szerint,
évente legalább egyszer.
Adomány az újságra
példányonként 50 forint.
Lapunknak szánt írásait,
észrevételeiket
a fenti címre kérjük.

XXXII. évfolyam 2. szám
(78. szám) 2024. október

**Ó, KÉRÜNK, JÉZUS, JÓ URUNK,
TE SZABD MEG ÉLETÜNK, UTUNK: HÁNY ÉJSZAKÁNK
LESZ S HÁNY NAPUNK. BÖLCS SZÍVEDBŐL TÖLTSD MEG
SZÍVÜNKET. TE ISMERED JÓL KIS HITÜNKET:
KÜLDJ, KÜLDJ SZENT SÓVÁRGÁST NEKÜNK,
HOGY MAJD HA JÖSSZ, KÉSZEN LEGYÜNK.**

367. dicséret 4. verse